

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/80/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1108228579
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Murgaš
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1108228579.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Murgaša a sudcov JUDr. Beáty Jurgošovej a JUDr. Branislava Kráľa v právnej veci žalobcu: Y. Q., bytom M. V.. Č.. XXX, V., zast. advokátom JUDr. Petrom Vačokom, Vazovova ul. č. 9/A, Bratislava, proti žalovanej: Slovenská republika, zast. Ministerstvom spravodlivosti SR, Župné nám. č. 13, Bratislava, o náhradu škody, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 20. septembra 2013 č. k. 26C/150/2008-184, pomerom hlasov 3:0, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa sa p o t v r d z u j e.

Žalovanej sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca proti žalovanej domáhal náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy vo výške 4.470,- eur z titulu zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Žalovanej súd prvého stupňa nepriznal náhradu trov konania.

Súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním zistil, že Ministerstvo vnútra SR, úrad inšpekčnej služby PZ uznesením z 19. 4. 2004 č. ČTS:UIS-37/KOK-2004 obvinil žalobcu z trestného činu útlaku podľa § 237 Tr. zák. v súbehu s trestným činom poisťovacieho podvodu podľa § 250c ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že v októbri 2003 do 15. 4. 2004 naplánoval, vymyslel a prinútil podnikateľku J. P. zneužívať jej finančnú tieseň, aby mu odovzdala originálne kľúče od novinového stánku na

X. C.. L. V., ktorého je majiteľkou, za účelom nafingovania krádeže vlámaním do tohto novinového stánku, ktoré vlámanie aj v skutočnosti vykonal a nafingoval dňa 15. 4. 2004 a následne prišiel za J. P. a povedal jej, aby toto nahlásila na políciu, čo ona aj vykonala, s tým, že na základe tohto fiktívneho vlámania jej vznikla škoda 100.000,- Sk, ktorú si ona bude následne uplatňovať v poisťovni, pričom jej podiel z takéhoto protiprávneho konania mal predstavovať 15.000,- Sk. Uznesením Okresného súdu v Nitre z 21. 4. 2004 č. k. 2Tp/95/04 bol žalobca vzatý do väzby. Z väzby bol prepustený uznesením Vojenskej obvodovej prokuratúry zo 14. 9. 2004 č. k. OPv 154/04. Minister vnútra SR personálnym rozkazom z 3. 6. 2004 č. 169 žalobcu prepustil podľa § 192 ods. 1 písm. e/ zák. č. 73/1998 Z. z. zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru. V odôvodnení tohto personálneho rozkazu sa uvádza, že skutkový stav bol zistený okrem iného zo zápisnice o výsluchu žalobcu ako obvineného z 19. 4. 2004. Ministerstvo vnútra SR rozhodnutím z 10. 8. 2004 č. KM-147/PK-04 zamietlo rozklad žalobcu proti tomuto personálnemu rozkazu. Vojenská obvodová prokuratúra uznesením z 28. 2. 2007 č. OPv 154/04 trestné stíhanie žalobcu zastavila z dôvodu, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie. V odôvodnení tohto uznesenia sa cituje výpoveď žalobcu z 19. 4. 2004. V tejto výpovedi

žalobca uviedol, že skutočne J. P. prisľúbil, že nafinguje vlámanie do jej novinového stánku a dňa 15. 4. 2004 s kľúčmi, ktoré mu dala P., otvoril stánok, prestrihol zámok na okienku, prestrihol kliešťami plech a následne rozhádzal nejaký tovar. Potom sa pokúšal P. odhovoriť od skutku. Dňa 18. 4. 2004 mu P. oznámila, že nenahlási žiadnu škodu. Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s. sa vyjadrila tak, že J.. P. nemala s touto poisťovňou uzavretú poisťnú zmluvu, ktorá by zakladala jej právo na poisťné plnenie. Preto nemohlo dôjsť k trestnému činu útlaku v súbehu s trestným činom poisťovacieho podvodu. Z tohto skutkového stavu súd prvého stupňa vyvodil záver, že žaloba nie je dôvodná. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy treba podľa súdu prvého stupňa posúdiť podľa zák. č. 58/1969 Zb. Tento zákon neupravuje možnosť domáhať sa v rámci náhrady škody náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Treba však aplikovať čl. 5 ods. 5 Dohovoru, ktorý má prednosť pred vnútroštátnou úpravou. Toto ustanovenie Dohovoru umožňuje aj odškodnenie nemateriálnej ujmy. Súd prvého stupňa však poukázal na to, že za nezákonné nie je možné považovať automaticky každé začatie trestného konania, ktoré nevedlo k právoplatnému odsúdeniu. Ide o prípady, keď tu je zavinenie obvineného na začatí trestného stíhania, teda keď obvinený svojim zavineným konaním prispel k tomu, že trestné konanie proti nemu bolo, či muselo byť začaté. Príčinnú súvislosť medzi začatím, či vedením trestného konania a zavinením obvineného treba podľa súdu prvého stupňa hľadať nie v jeho jednaní, ktorým podľa orgánov činných v trestnom konaní naplnil skutkovú podstatu trestného činu, pre ktorý bol trestne stíhaný, ale v inom jeho chovaní pred začatím trestného konania. Žalobca vyššie popísaným konaním minimálne dal podnet na začatie trestného stíhania, porušil povinnosti príslušníka Policajného zboru, a preto bol z Policajného zboru dôvodne prepustený. Za zisteného skutkového stavu by bolo priznanie akejkoľvek nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcovi v rozpore s dobrými mravmi. Priznaním nemajetkovej ujmy by ho totiž súd „odmenil“ za jeho prinajmenšom neetické správanie sa spočívajúce v pomoci rodinnej príslušníčke zinscenovať vykradnutie novinového stánku s úmyslom vylákať z poisťovne poisťné plnenie. V tejto súvislosti je podľa súdu prvého stupňa bezpredmetné, že trestné konanie vedené proti žalobcovi bolo zastavené. S poukazom na tieto závery súd prvého stupňa žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd

napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalovanej uloží povinnosť zaplatiť mu z titulu náhrady nemajetkovej ujmy sumu 4.470,- eur. Poukázal na to, že súd prvého stupňa mu v poradí prvým rozsudkom vo veci priznal nemajetkovú ujmu v peniazoch vo výške 33.193,92 eur. Odvolací súd uznesením zo 16. 3. 2011 č. k. 4Co/297/2010-98 síce zrušil uvedený rozsudok súdu prvého stupňa, ale iba z dôvodu nedostatočného odôvodnenia priznanej nemajetkovej ujmy. Následne súd prvého stupňa nemajetkovú ujmu rozsudkom z 18. 5. 2012 č. k. 26C/150/2008-138 nemajetkovú ujmu znížil na sumu 4.470,- eur a napadnutým rozsudkom žalobu zamietol v celom rozsahu. Je nepochopiteľné, že súd prvého stupňa sa odklonil od svojho pôvodného názoru a po viac ako 4 rokoch prezentoval názor úplne iný. Tento postup súdu prvého stupňa zasahuje do právnej istoty žalobcu a teda aj do práva na spravodlivý súdny proces. Ďalej žalobca v odvolaní uviedol, že z rozhodnutia Vojenskej obvodovej prokuratúry z 28. 2. 2007 vyplýva, že skutok, pre ktorý sa viedlo trestné stíhanie, sa nestal. Súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku túto skutočnosť vyhodnotil nesprávne. Okrem toho, súd prvého stupňa nie je oprávnený vyhodnocovať, či žalobca v postavení policajta porušil právne predpisy. O tom môžu rozhodnúť iba kompetentné orgány v trestnom alebo v správnom konaní.

Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny.

Odvolací súd poukazuje predovšetkým na to, že žalobca sa pôvodne proti žalovanej domáhal zaplata sumy 66.387,84 eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd prvého stupňa rozsudkom z 18. 5. 2012 č. k. 26C/150/2008-138 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi z tohto titulu sumu 4.470,- eur a vo zvyšku (t. j. v časti prevyšujúcej 4.470,- eur do sumy 66.387,84 eur), žalobu zamietol. Odvolací súd rozsudkom z 3. 6. 2013 č. k. 6Co/443/2012-172 uvedený rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil v časti, ktorou bola žaloba zamietnutá, a v časti, ktorou bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 4.470,- eur, ho zrušil a vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Z toho vyplýva, že predmetom konania zostala náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 4.470,- eur.

Predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím sú 1/ existencia nezákonného rozhodnutia, 2/ vznik škody, 3/ príčinná súvislosť medzi nimi, 4/ zrušenie rozhodnutia pre nezákonnosť príslušným orgánom. V prejednávanej veci formálne nedošlo k zrušeniu uznesenia o vznesení obvinenia proti žalobcovi príslušným orgánom. Odvolací súd však poukazuje na ustálenú judikatúru, podľa ktorej pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, zastavenie trestného stíhania, ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. M Cdo 15/2009). Nezákonné rozhodnutie (uznesenie o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia) bolo vydané dňa 1. 7. 2003, teda ešte predtým, než nadobudol účinnosť zák. č. 514/2003 Z. z.; tento zákon nadobudol účinnosť dňa 1. 7. 2004. Preto treba vec posúdiť podľa zák. č. 58/1969 Zb. (§ 27 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z.). Zák. č. 58/1969 Zb. neupravuje možnosť priznať poškodenému v rámci náhrady škody aj náhradu nemajetkovej ujmy. Najvyšší súd SR v rozsudku z 31. 5. 2007 sp. zn. 4 Cdo 177/2005 zaujal stanovisko, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch možno priznať v súlade s čl.

5 ods. 1 a ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, i keď nárok na odškodnenie väzby vznikol podľa § 5 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb. V odôvodnení tohto rozhodnutia najvyšší súd uviedol, že nakoľko Dohovor umožňuje v uvedenom článku odškodnenie aj nemateriálnej ujmy, má jeho aplikácia, pokiaľ ide o obsah pojmu škoda, prednosť pred vnútroštátnou úpravou.

Napriek uvedenému nebolo možné žalobe vyhovieť. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so závermi súdu prvého stupňa týkajúcimi sa správania žalobcu, ktoré bolo dôvodom začatia trestného stíhania. Je nepochybné, že žalobca ako príslušník Policajného zboru chcel pomôcť J. P. zinscenať vykradnutie novinového stánku s cieľom vylákať z poisťovne poistné plnenie. To, že nedošlo k trestnému činu poisťovacieho podvodu bolo spôsobené tým, že P. a žalobca si neuvedomili, že neexistuje poistná zmluva, na základe ktorej by P. mohla od poisťovne vymáhať poistné plnenie. Aj podľa názoru odvolacieho súdu žalobca týmto správaním porušil povinnosti príslušníka Policajného zboru a minimálne dal podnet na začatie trestného stíhania. Tento záver možno urobiť bez ohľadu na to, že trestné stíhanie vedené proti žalobcovi bolo zastavené z dôvodu, že skutok sa nestal. Nemožno totiž prehliadnúť, že žalobca bol trestne stíhaný pre trestný čin útlaku podľa § 237 Tr. zák. a pre trestný čin poisťovacieho podvodu podľa § 250c ods. 1 Tr. zák. 2009. Z odôvodnenia uznesenia Vojenskej obvodnej prokuratúry z 28. 2. 2007 č. k. OPv/04, ktorým bolo trestné stíhanie žalobcu zastavené, vyplýva, že trestný čin útlaku sa nestal, pretože nebolo preukázané, že by žalobca P. nútil k nejakému konaniu, resp. že by ním bola nejaká obmedzovaná v rozhodovaní. Trestný čin poisťovacieho podvodu (skutok) sa však nestal iba z dôvodu, že J. P. nemala s poisťovňou uzavretú poistnú zmluvu, ktorou by bol poistený predmetný novinový stánok, resp. tovar v ňom. Napriek zastaveniu trestného stíhania žalobcu je teda nepochybné, že žalobca pomohol J. P. zinscenať vlámanie sa do predmetného novinového stánku za účelom získania poistného plnenia. Odvolací súd je toho názoru, že za tejto situácie priznanie akejkoľvek sumy žalobcovi z titulu náhrady škody by bolo určitou formou „odmeny“ za jeho prinajmenšom neetické a povinnosti príslušníka Policajného zboru porušujúce správanie sa. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcovi by za týchto okolností bolo v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 Obč. zák.).

K odvolacím námietkam žalobcu treba uviesť, že súd prvého stupňa v prejednávanej veci nehodnotil správanie sa žalobcu z toho hľadiska, či porušil trestnoprávne alebo správne predpisy, ale z hľadiska, či jeho správanie sa pred vzatím do väzby a pred začatím trestného stíhania možno vyhodnotiť ako správanie sa v rozpore s dobrými mravmi. Odvolací súd trvá na svojom závere vyjadrenom v rozsudku z 3. 6. 2013 č. k. 6Co/443/2012-172. V konaní bolo preukázané, že žalobca mal v úmysle zinscenať vlámanie do novinového stánku s cieľom, aby J. P. získala od poisťovne poistné plnenie. Tento skutok bol v trestnom konaní nepochybne preukázaný (viď odôvodnenie uznesenia Vojenskej obvodnej prokuratúry z 28. 2. 2007 č. OPv 154/04) a to, že sa nejednalo o trestný čin ani v štádiu pokusu, bolo spôsobené iba tým, že J. P. nemala s poisťovňou uzavretú poistnú zmluvu. Za tohto skutkového stavu je odvolací súd toho názoru, že žalobca sa správal prinajmenšom neeticky a týmto správaním tiež porušil povinnosti príslušníka Policajného zboru SR. Toto vyhodnotenie správania sa žalobcu pred začatím trestného konania a pred vzatím do väzby nie je ovplyvnené tým, že v konečnom dôsledku bolo trestné konanie vedené proti žalobcovi zastavené.

Samotným právnym názorom súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu vyjadreným v rozhodnutiach vydaných v priebehu konania nemohlo podľa názoru odvolacieho súdu dôjsť k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva povinnosť súdu pridržiavať sa pôvodného právneho názoru v priebehu celého konania.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil podľa § 219 ods. 1 O. s. p.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a ich náhradu úspešnej žalovanej nepriznal, pretože jej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.